

Riktlinje Duschpall duschstol mobil hygienstol och toalettlyft

Rekommenderad förskrivare

Leg arbetsterapeut, leg sjukgymnast/fysioterapeut

Kriterier

För personer med funktionsnedsättning som medför:

- svårigheter att klara sin personliga hygien i stående
- svårigheter att förflytta sig i våtutrymme och/eller till våtutrymme

Mål med hjälpmedlet

Möjliggöra för patient/brukare att självständigt eller med hjälp:

- förflytta sig från annat rum till/i våtutrymmet
- sitta på/över toalettstolen
- sitta och duscha
- sitta vid handfat och sköta sin personliga hygien

Typ av hjälpmedel som kan förskrivas

- duschpall/duschstol i de fall sittande är nödvändigt
- mobil hygienstol
- mobil hygienstol med drivhjul
- mobil hygienstol med hydraulisk tiltfunktion och/eller hydraulisk höj- och sänkfunktion
- mobil hygienstol med elektrisk tiltfunktion och elektrisk höj- och sänkfunktion
- toalettlyft

Risk för personskada

Viss sannolikhetsrisk för tillbud vid användning, som kan orsaka personskada

Det är av största vikt att förskrivare bedömer tipprisen i samtliga moment och miljöer (olika golv, trösklar, kanter, golvbrunn mm) där hygienstolen används. I de fall miljön inte kan bedömas vid förskrivning, ska kontakt för uppföljning tas.

Patient/brukare/anhöriga och personal som använder mobil hygienstol ska vara informerade om tipprisk och i vilket läge den mobila hygienstolens hjul ska bromsas för att maximera understödsytan. För att underlätta information om hur framhjulen ska vara placerade vid användning finns informationsskylt med bilder att tillgå. Skylten kan antingen beställas som plastbricka och fästas på hygienstolens körbygel eller skrivas ut i större format för att sätta på ex vägg.

[FÖR UTSKRIFT I A5 Varningsskylt tipprisk framåt hygienstol](#) (pdf)

[FÖR UTSKRIFT i liggande A4 Varningsskylt tipprisk framåt hygienstol](#) (pdf)

FÖR BESTÄLLNING i WebSesam art.nr 568 76 Varningsskylt Ocean Vip tipprisk framåt monterad på körbygel

Rekommendationen är att dra hygienstolen baklänges för att minska risken för tippning framåt under körning.

Överväg alltid risk för trycksår/sår som uppstår av drag i huden.

Kombinera alltid bröstbälte med höftbälte.

Det är viktigt att patienten/brukare/anhöriga och personal som använder hygienstolen får information om tillverkarens anvisningar så att hygienstolen används på det sätt som tillverkaren avsett, för att minimera risken för handhavandefel.

Kostnad för hjälpmedel som betalas av patient/brukare

Duschpall bekostas av patient/brukare om den inte faller inom kriterierna i denna riktlinje.

Råd i förskrivningsprocessen

Behovsbedömning

HUR identifierar man patientens/ brukarens behov?

Patient/brukare som pga nedsatt funktion och/eller förflyttningsförmåga:

Duschstol/duschpall

- inte klarar dusch stående utan stöd
 - i de fall duschstol behövs men inte får plats, kan duschpall (som i andra fall är egenansvar) förskrivas, om bedömningen är att det inte utgör en risk för patienten

Mobil hygienstol (alla varianter)

- inte klarar toalettbesök på vanlig toalett eller toalett anpassad med fastmonterad eller fristående toalettförhöjare och/eller handtag
- inte klarar dusch i befintligt duschutrymme eller duschutrymme anpassat med badkarsbräda/duschpall/duschstol/handtag.
- har svårt att utföra förflyttning i och/eller till våtutrymmet
- har behov av anpassning/specialanpassning som behöver monteras på mobil hygienstol
- har smärt-/sårproblematik som kräver större sittyta än toalettering

Toalettlyft

- har svårt med förflyttning till och från toalettstol i de fall det inte fungerar med toalettförhöjning och/eller mobil hygienstol
-

Prova ut, anpassa och välj lämplig specifik produkt

Vad kan vara specifikt för just detta hjälpmedel att tänka på, ge gärna exempel

I val av hygienstol/toalettlyft behöver hänsyn tas till:

- patienten/brukarens sittförmåga – tygrygg eller hård rygg, tiltbar hygienstol, slacka ryggtyg eller bålstöd/djuprygg
- utformning på hygienurtag
- om självständighet kan uppnås med drivhjul
- kombination med andra förskrivna hjälpmedel, t.ex. överflyttningsplattform ska komma in mellan eller utanför framhjulen på hygienstol
- om möjligt bör utprovning ske i den miljö hygienstolen skall användas i eller under likvärdiga förhållanden. I de fall förskrivare bedömer patientens/brukarens sittande men inte har möjlighet att bedöma den miljö hygienhjälpmedlet ska användas i, ska förskrivning ske i samråd med förskrivare som kan göra hembesök. Uppföljning av hjälpmedlet kan då överföras till denna förskrivare.
- om anpassning av patientens/brukarens hemmiljö behövs för att hygienstolen ska fungera.

Vanliga observandum vid hygienstolsförskrivning är:

- dörrbredder och trösklar in till våtutrymme
- höjd på toalettstolen
- rördragning för vatten och avlopp som kan vara i vägen för att få in hygienstolen över toaletten
- golvlutning/golvbrunn som kan orsaka att hygienstolen står ostadigt
- om det i duschen finns kanter eller är duschkabin
- vid behov av anpassningar utöver de som leverantören erbjuder som tillbehör, ska utprovningsunderlag skickas in inför utprovning tillsammans med konsulent och tekniker
- om utrymme finns för installation av toalettlyft (rördragningar för vatten och avlopp bakom toalettstol, skåp ovanför toalett, handfat som är nära toalettstol toalettpappershållare på vägg som är nära toalettstol)
- För att bli självständig med intimhygien i toalettsituation kan toalettering med spol- och torkfunktion ansökas för som bostadsanpassning (ej förskrivningsbart via DHC). Notera att toalettering med spol- och torkfunktion även kan kombineras med toalettlyft eller hygienstol.

Instruera, träna och informera

Förskrivare ansvarar för att instruera, träna och informera patient/anhörig och personal samt att försäkra sig om att användaren har förstått hur hygienhjälpmedlet och ev tillbehör ska användas och rengöras.

Instruera att alla läser bruksanvisning innan användning.

Uppföljning och utvärdering

Förskrivare ansvarar för att följa upp om hygienhjälpmedlet uppfyller ställda mål och om ev korrigeringsåtgärder behöver göras.

Uppföljning av hjälpmedlet kan överföras mellan vårdnivåer via vårdbegäran. Uppföljningen bör överföras i de fall förskrivaren inte har kunnat bedöma miljön. Detta ska ske i samråd med den som ska följa upp hjälpmedlet.

Leverantör av hjälpmedel och tjänster

Dalarnas Hjälpmedelscenter, Hjälpmedel Dalarna
enligt Hjälpmedelsnämnden Dalarnas avtal.

Framtagen av

Helena Gustafson Soling, hjälpmedelskonsulent/leg sjukgymnast, Charlotta Tysklind
hjälpmedelskonsulent/leg arbetsterapeut

Sortimentsgrupp hygienhjälpmedel 2022-06-14

Godkänd och fastställd av

Beredningsgrupp Hjälpmedel, Hjälpmedelsnämnd Dalarna 2022-11-17

Hjälpmedelsnämnden Dalarna 2022-12-08

ISO kod

093304 Badbrädor (riktlinjen avser endast duschstol och duschpall)

091203 Flyttbara toalettstolar

091221 Toalettstolar med inbyggd lyftanordning som gör det lättare att resa sig upp och sätta sig ner
